

e-novičke

junij 2013

Dragi bralci, v šesti letošnji številki največ prostora namenjamo predstavitev nekaterih pomembnejših publikacij. e-Novičke bodo v dvojni poletni številki izšle konec julija, po tem pa bodo z vami spet septembra. Prijetno branje vam želim in sproščujoče poletne dni, Nevenka Kocijančič, izvršna urednica e-Novičk

VSEBINA

Domače novičke	2–3
Ekspertne zunanje evalvacije	2
Vabilo k objavi izobraževalne ponudbe za šolsko leto 2013/2014	2
Projekti ESS	3
Tretje spopolnjevanje strokovnih delavcev za ugotavljanje in vrednotenje neformalno	3
Teden vseživljenjskega učenja 2013	4–6
Izdali smo dva nova filma: Priložnosti so! in Stkane zgodbe	4
Priložnosti so!	4
Stkane zgodbe	5
Dobitniki priznanj za promocijo učenja in znanja odraslih 2012 in njihovi video portreti	5
17. andragoški kolokvij	6
Mednarodno sodelovanje	6–7
Na mednarodnem andragoškem simpoziju je bil predstavljen tudi razvoj sistema ključnih zmožnosti	6
Pomembne publikacije	7–12
Cedefopova poročila o delu in staranju	7
Evropski priročnik o kolegijskem presojanju v svetovanju v poklicnem in strokovnem	8
Knjige za lahko branje: Visoška kronika, Romeo in Julija ter Naše zgodbe	8
Quantifying skill needs in Europe: Occupational skills profiles: methodology and application	9
Monitoring ECVET implementation strategies in Europe	10
Analysis and overview of NQF developments in European countries	10
Trainers in continuing VET: emerging competence profile	11
Empowering vulnerable adults to tackle labour market challenges	11
On the way to 2020: data for vocational education and training policies: indicator overviews	11
Prison education and training in Europe	12
Iz drugih virov	12–14
Četrty Prebivalstveni forum v Bruslju	12
Izšla je tretja številka glasila ADEES v letu 2013	13
Izšla je tretja številka InfoNet Newsletter	13

in še zapisi v rubrikah Kotiček je vaš, Posveti, konference in Novosti iz knjižnice ACS .. 14–23

Ekspertne zunanje evalvacije

Na ACS bomo v letu 2013 že drugič izvedli ekspertne zunanje evalvacije v izobraževanju odraslih. Dopolnile bodo procese notranjega presojanja kakovosti (samoevalvacije) v izobraževalnih organizacijah. Na ta način bodo organizacije pridobile zunanjo povratno informacijo o kakovosti dela na izbranih področjih, vključno s priporočili za nadaljnji razvoj. V letu 2013 bodo ekspertne zunanje evalvacije obravnavale **dve področji kakovosti**:

- notranji sistem presojanja in razvijanja kakovosti in
- podporo udeležencem pri izobraževanju.

V izvedbo so **vključene tri organizacije**, ki so bile izbrane na javnem povabilu k sodelovanju:

- Razvojno izobraževalni center Novo mesto,
- Srednja šola za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo Ljubljana,
- Srednja zdravstvena šola Celje.

Ekspertne zunanje evalvacije bodo izvedle [ekspertne zunanje evalvatorice](#), ki so si izkušnje pridobile že v pilotni izvedbi v letu 2012.

Prvo srečanje za izobraževalne organizacije smo pripravili 22. maja 2013 (na fotografiji), kjer smo se pogovorili o izhodiščih, namenu in poteku ekspertne zunanje evalvacije. Obravnavali smo obe področji in merila, ki bodo predmet zunanje evalvacije, ter vodilo za pripravo samoocene kakovosti izobraževalne organizacije. Organizacije bodo samoocene kakovosti pripravile do septembra 2013. Takrat bomo izvedli tudi **dodatno spopolnjevanje za ekspertne zunanje evalvatorice**, sledila pa bo izvedba ekspertnih zunanjih evalvacij.

Več lahko preberete na spletnih straneh http://kakovost.acs.si/ekspertna_zunanja_evalvacija/.

Alenka Jurič Rajh (alenka.juric.rajh@acs.si), ACS

Vabilo k objavi izobraževalne ponudbe za šolsko leto 2013/2014

Andragoški center Slovenije vabi izvajalce izobraževanja odraslih k objavi izobraževalne ponudbe za odrasle za šolsko leto 2013/2014 na spletni strani [KAM PO ZNANJE – Pregled dejavnosti, dosežkov in ponudbe v izobraževanju odraslih](#). Spletno stran, s katero že vrsto let uspešno informiramo najširšo in strokovno javnost o ponudbi formalnega in neformalnega izobraževanja in učenja odraslih, bomo v letošnjem letu posodobili in obogatili z dodatnimi informacijami in vsebinami o izobraževanju odraslih in vseživljenjskem učenju. Poleg informacij o ponudnikih izobraževalnih programov ter njihovi programski ponudbi za odrasle bo spletna stran obogatena z dodatnimi informacijami, nacionalnimi in evropskimi statističnimi podatki in kazalniki nekaterih ključnih področij izobraževanja odraslih in vseživljenjskega

učenja, kazalniki o izobraževalni ponudbi za odrasle in z aktualnimi prispevki o izobraževanju odraslih ter vseživljenjskem učenju.

Vljudno vas vabimo, da se pridružite skoraj 300 izvajalcem izobraževanja odraslih, ki v Pregledu objavljajo več kot štiri tisoč izobraževalnih programov formalnega in neformalnega izobraževanja in učenja odraslih za posamezno šolsko leto.

Podatke o izobraževalni ponudbi 2013/2014 nam posredujte do **15. julija** prek tiskanih ali [spletnih obrazcev](#). Novejše podatke nam lahko pošiljate tudi med letom. Objava je brezplačna. Dodatne informacije o postopkih objave so na voljo na spletni strani <http://pregled.acs.si>.

Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

PROJEKTI ESS

Tretje spopolnjevanje strokovnih delavcev za ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja

21. maja smo izvedli tretje spopolnjevanje strokovnih delavcev za ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja, ki je bilo namenjeno strokovnim delavcem iz organizacij, izbranih na *Javnem razpisu za sofinanciranje uvajanja modela ugotavljanja in vrednotenja neformalno pridobljenega znanja v izobraževanju odraslih od 2012 do 2014* (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport).

Na delavnici z naslovom *Vrednotenje kompetence samoiniciativnost in podjetnost ter izmenjava izkušenj o poteku projekta UVNPZ* so udeleženci spoznali [Kompetenčni center za uvajanje najboljših praks v razvojne procese na področju informacijskih sistemov \(Koc-RIS\)](#), ki ga je predstavila Živa Gorup Reichmann, vsebinska vodja projekta Koc-RIS, dr. Petra Javrh pa je udeležencem predstavila možnosti razvijanja kompetenc samoiniciativnosti in podjetnosti z uporabo avdiovizualnih učnih gradiv ([Didaktično učno gradivo za odrasle: Samoiniciativnost in podjetnost](#)). Drugi del delavnice je bil namenjen izmenjavi izkušenj ob izvedbi postopkov vrednotenja za različne ciljne skupine in namene ter pogovoru s predstavniki Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport o spremljanju ter poročanju o poteku dela v projektu.

Spopolnjevanje je bilo izvedeno v okviru naloge *Strokovna podpora za izvajanje pristopa vrednotenja neformalno pridobljenega znanja odraslih*, ki je del projekta [Razvoj pismenosti ter ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja od 2011 do 2014](#). Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete *Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja* in prednostne usmeritve *Izboljševanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja*.

Urška Pavlič (urska.pavlic@acs.si), ACS

Izdali smo dva nova filma: Priložnosti so! in Stkane zgodbe

V zdaj že večkrat navedenem projektu [Uresničevanje prenovljenega Evropskega programa za učenje odraslih 2012–2014 v Sloveniji](#) smo od skupno štirih pripravili dva filma:

- [Priložnosti so!, Programi usposabljanja za brezposelne](#), v katerem predstavljamo primere sodelovanja in partnerstev med številnimi zainteresiranimi deležniki v treh lokalnih okoljih, in sicer v Ajdovščini, Črnomlju in Murski Soboti (podrobnejšo predstavitev lahko preberete v naslednjem članku);
- [Stkane zgodbe, Podeželje kot priložnost za razvoj pismenosti in temeljnih zmožnost](#), v katerem predstavljamo primer dobre prakse iz Posočja pri izvajanju programa *Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Izzivi podeželja* (podrobnejšo predstavitev lahko preberete v nadaljevanju).

Vabimo vas k ogledu obeh filmov, ki sta dostopna na [spletni strani Parade učenja](#). Za oba smo pripravili tudi kratek uvodnik v film in vložno knjižico. Možno je izbira podnapisov v slovenskem in angleškem jeziku.

Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Priložnosti so!

V letu 2012 je nastal promocijski video [Priložnosti so!, Programi usposabljanja za brezposelne](#), ki pripoveduje o zasnovi, pripravi in pilotnih izvedbah [treh novih programov usposabljanja za brezposelne](#) kot primerov dobre prakse. Predstavljeni so primeri sodelovanja in partnerstev med številnimi zainteresiranimi deležniki na lokalni ravni.

Novi programi usposabljanja za brezposelne so nastali v letih 2010 in 2011 v projektu *Razvoj kakovosti izobraževalne ponudbe za brezposelne v izbranih regijah*, ki ga je vodil ACS, finančno pa omogočilo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Umeščanje novih programov v lokalno okolje se je s finančno podporo Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pričelo v letu 2012.

Osrednje jedro prijema, ki smo ga razvijali v projektu, je model partnerskega sodelovanja vseh pomembnih deležnikov v posamezni regiji (območnih enot Zavoda za zaposlovanje Republike Slovenije, razvojnih agencij, podjetij, izobraževalnih in drugih organizacij idr.) pri ugotavljanju potreb, razvoju in umeščanju novih izobraževalnih programov.

Promocijski video *Priložnosti so!* poleg temeljnega **pristopa pri zasnovi** in pripravi novih programov prikazuje tudi **izkušnje nosilcev** pri umeščanju programov ter **iskrene pripovedi prvih udeleženk** v teh programih. Film realno prikazuje položaj brezposelne osebe, ko le-ta ostane brez dela, pri čemer je ohranjena pristnost in dostojanstvo udeleženk programov, ki v filmu svoje zgodbe delijo z drugimi. Ob koncu filma udeleženke s svojimi lastnimi sporočili nagovorijo druge brezposelne in z veliko mero optimizma prikažejo možne izhode iz situacije.

Film je podnaslovljen tudi v angleškem jeziku, dostopen je na [spletu](#) in na DVD nosilcu.

Jasmina Orešnik Cunja (jasmina.oresnik.cunja@acs.si), ACS

Stkane zgodbe

Zbirki štirih filmov, ki jih pripravljamo v že zgoraj navedenem evropskem projektu, smo prvemu, *Priložnosti so!*, dodali še *Stkane zgodbe, Podeželje kot priložnost za razvoj pismenosti in temeljnih zmožnosti*.

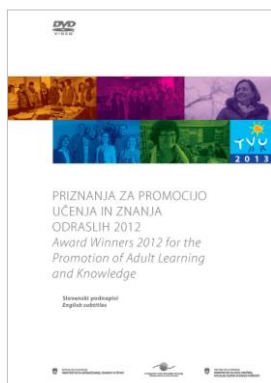
Slovensko podeželje se sooča s številnimi razvojnimi izzivi, ki ponujajo prebivalcem nove razvojne možnosti, hkrati pa predstavljajo nevarnost njihove marginalizacije in izgube identitete. ACS je z zasnovo izobraževalnega programa *Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Izzivi podeželja (UŽU – IP)* ponudil odraslim prebivalcem podeželja priložnost, da na osnovi poglobljenega spoznavanja lokalnega okolja in odkrivanja lastne sposobnosti krepijo svoje temeljne zmožnosti in znanja za uresničevanje podjetniških idej in dopolnilnih dejavnosti na podeželju. Program izpeljujejo v različnih okoljih po Sloveniji, tudi v Zgornjem Posočju. Tam predstavlja Posoški razvojni center zgleden primer zelo uspešne izvedbe programa v lokalnem okolju.

V video publikaciji predstavljamo primer dobre prakse, kako program *UŽU – IP* v zadnjih letih izpeljujejo v občinah Tolmin, Kobarid in Bovec. Za uspeh je ključno sodelovanje in povezovanje učiteljev, kulturnih, izobraževalnih, upravnih in razvojnih ustanov ter predvsem udeležencev teh izobraževalnih programov. Vsak izveden program je zgodba zase, ki se stke iz znanja in izkušenj udeležencev. Zgodbe, ki so motivirale in povezale udeležence in učitelje v posameznem programu, so prestopile zidove učilnic in našle pot od surovin do izdelkov in pridelkov. Svoje znanje z veseljem prenašajo na mlajšo generacijo.

Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Dobitniki priznanj za promocijo učenja in znanja odraslih 2012 in njihovi video portreti

10. maja smo v Novi Gorici na nacionalnem odprtju *Tedna vseživljenjskega učenja* (TVU) podelili [priznanja za promocijo učenja in znanja odraslih](#) za leto 2012. Njihove zgodbe smo predstavili v obliki kratkih filmov.

Dobitniki priznanj so znova navdušili. Njihove zgodbe smo v tiskani obliki podrobneje predstavili v [TVU novičkah](#). Portrete (z možnostjo vklopa slovenskih ali angleških podnapisov) objavljamo na spletni strani [projekta TVU](#). Izdan je bil tudi DVD, ki je objavljeno na [spletni strani TVU](#).

Vabljeni k ogledu in širjenju zgodb ambasadorjev vseživljenjskega učenja, zglednih primerov učečih se odraslih.

Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

17. andragoški kolokvij

Tema osrednjega strokovnega dogodka [Tedna vseživljenjskega učenja 2013](#), ki ga je ACS uspešno izvedel 5. junija 2013 v veliki dvorani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ), je bila *Izobraževanje priseljencev v luči Evropskega leta državljanov* ([predstavitev teme](#)). Sodelovalo je približno 80 udeležencev z različnih izobraževalnih in državnih ustanov, med njimi tudi gostje iz hrvaške Agencije za poklicno izobraževanje in izobraževanje odraslih (Agencije za strokovno obrazovanje i obrazovanje odraslih), ki so pohvalili tako vsebinsko kot organizacijsko izvedbo dogodka.

Teoretične poglede na izobraževanje priseljencev in aktivno državljanstvo so predstavili *dr. Jernej Pikalo*, minister za izobraževanje, znanost in šport (na fotografiji), *dr. Mitja Sardoč* s Pedagoškega inštituta, *dr. Marina Lukšič Hacin* z Inštituta za slovensko izseljenstvo in migracije pri Znanstvenoraziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti in *mag. Aleš Bučar Ručman* s Fakultete za varnostne vede. Drugi del kolokvija je bil namenjen predstavitvam petih primerov dobre prakse. Ker je za uspešno vključevanje priseljencev v izobraževanje odraslih in njihovo vpetost v širšo družbo potrebno sodelovanje več resorjev, smo na kolokvij povabili predstavnike različnih ministrstev, ki so s predstavitvami tekočih projektov in načrtov za prihodnost kolokvij zaključili.

Strokovni dogodek smo končali z mislijo, da je letošnje Evropsko leto državljanov sprožilo veliko dogodkov in projektov, povezanih z aktivnim državljanstvom. Dobro bi bilo, da se nadaljujejo tudi v prihodnjih letih, saj bodo naše družbe zaradi novih priseljencev v prihodnosti še bolj večkulturne, kot so zdaj. Priseljenci niso pomembni zgolj zato, ker ponujajo možnost kulturnih izmenjav ter socialni, človeški, kulturni in ekonomski kapital, temveč tudi zato, ker zvišujejo število aktivnega prebivalstva, ki ga primanjkuje v vseh evropskih družbah.

O dogajanju na kolokviju objavljamo tudi [daljši članek](#), na [spletni strani kolokvija](#) pa najdete program, povzetke prispevkov in prispevke ter fotografske utrinke z dogodka.

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si) in dr. Natalija Vrečer (natalija.vrecer@acs.si), obe ACS

MEDNARODNO SODELOVANJE

Na mednarodnem andragoškem simpoziju je bil predstavljen tudi razvoj sistema ključnih zmožnosti odraslih v Sloveniji

Agencija za strokovno izobraževanje in izobraževanje odraslih na Hrvaškem ([Agencija za strokovno obrazovanje i obrazovanje odraslih](#)) je 16. in 17. maja 2013 v Biogradu na Moru organizirala [mednarodni andragoški simpozij](#) na temo *Ključne zmožnosti in izobraževanje odraslih (Ključne kompetencije i učenje odraslih)*.

[Program](#) dvodnevnega simpozija, ki se ga je udeležilo okoli 150 predstavnikov strokovnjakov in izvajalcev izobraževanja odraslih na Hrvaškem in gostov iz tujine, je sestavljalo osem strokovnih prispevkov in panelna razprava na temo *Vloga in uporaba ključnih zmožnosti (Uloga i primjena ključnih kompetencija)*.

Direktor ACS, mag. Andrej Sotošek (na fotografiji), je s svojim prispevkom z naslovom *Razvoj sistema ključnih zmožnosti odraslih v Sloveniji* ([Razvoj sistema temeljnih kompetencij u Sloveniji](#)) sodeloval v prvem delu drugega dne simpozija. Spregovoril je o razvojnem delu strokovnjakov za razvoj sistema ključnih zmožnosti v Sloveniji v obdobju zadnjih dvajsetih let. Prikazal je razvojno, raziskovalno in izvedbeno delo, povezal področje pismenosti s temeljnimi zmožnostmi in predstavil ključne projekte na tem področju. Navezal se je na razvojno delo na področju temeljnih zmožnosti z razvojem nacionalnega okvira kvalifikacij in vzpostavil povezavo med formalnim in neformalnim učenjem ter temeljnim in strokovnimi zmožnostmi prek sistema vrednotenja. Povzel je tudi ključne rezultate na tem področju v Sloveniji ter svoj prispevek končal z izzivi do leta 2020 in mednarodno raziskavo PIAAC.

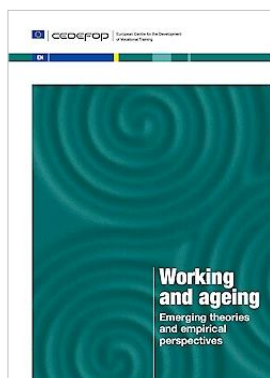
Vabimo vas, da si preberete tudi [celotno poročilo s simpozija](#), ki ga je pripravil mag. Andrej Sotošek. Podrobnejše informacije in dokumente lahko dobite na [spletni strani simpozija](#), foto utrinki pa so objavljeni v [fotogaleriji](#).

Povzela: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

POMEMBNE PUBLIKACIJE

Cedefopova poročila o delu in staranju

Že v preteklih letih je Evropski center za razvoj poklicnega izobraževanja in usposabljanja (European Centre for the Development of Vocational Training – Cedefop) namenjal pozornost problematiki starejših delavcev in njihovem izobraževanju in usposabljanju. Cilj zadnjega projekta o tej temi – *Delo in staranje (Working and ageing)* – je bil dobiti nove vpogleds v staranje in delo, na podlagi teh ugotovitev pa podpreti politike dejavnega staranja v zahodnih družbah, kjer se večja delež starejših prebivalcev.

Prvo poročilo (2010) ima naslov *Nastajajoče teorije in empirične perspektive* ([Emerging theories and empirical perspectives](#)) in je pregled obstoječih raziskovalnih izsledkov in predstavitev novih empiričnih

ugotovitev, ki odgovarjajo na vprašanja, kateri dejavniki omogočajo ali ovirajo delo ljudi v visoki starosti in s kakšnimi argumenti podpreti politiko dejavnega staranja.

Usmerjanje in svetovanje za starejše učence ([*Guidance and counselling for mature learners*](#)) je naslov drugega poročila (2011). Z različnih zornih kotov prikazuje dejavnike, ki vplivajo na uspešno dejavno staranje, preučuje sodobne pristope usmerjanja in svetovanja in predstavlja nekaj primerov dobre prakse iz držav Evropske unije.

Zadnje, lansko poročilo ima naslov *Prednosti vlaganja v starajočo se delovno silo* ([*The benefits of investing in an ageing workforce*](#)). Prikazuje prednosti in ovire za vlaganje v učenje v zrelih letih, predstavlja nove modele 'upravljanja s starostjo' v organizacijah in na drugih področjih ter skozi mednarodne primerjave in interdisciplinarno preučuje poglede na delo, staranje in učenje.

Viri: tiskane publikacije in spletne strani Cedefopa, [22. julij 2009](#), [29. november 2011](#), [19. november 2012](#)

Priredil: Peter Monetti (peter.monetti@acs.si), ACS

Evropski priročnik o kolegialnem presojanju v svetovanju v poklicnem in strokovnem izobraževanju odraslih

V [decembrskih e-Novičkah 2012](#) smo že objavili prispevek o rezultatih, zdaj pa predstavljamo še priročnik, ki je nastal v [projektu EuroPeerGuid](#), v katerem smo pilotno preizkusili kolegialne presoje kakovosti v različnih evropskih državah v skupini mednarodnih kolegialnih presojevalcev. Na podlagi preteklih projektov, priročnikov in izkušenj iz kolegialnih presoj je nastal [Evropski priročnik o kolegialnem presojanju v svetovanju v poklicnem in strokovnem izobraževanju odraslih](#), ki so ga priredile *Sonja Klemenčič, dr. Tanja Možina, mag. Tanja Vilič Klenovšek* idr.

Priročnik vsebuje opredelitev kolegialne presoje kot metode za presojanje in razvijanje kakovosti v izobraževanju, opis postopka po fazah, področja kakovosti in opredelitev vloge in nalog kolegialnega presojevalca. Priloge prinašajo pripravljene predloge/obrazce, ki so v posameznih fazah kolegialne presoje potrebni. Tako je priročnik obvezno gradivo za vsakega kolegialnega presojevalca, hkrati pa uporaben vsem, ki se ukvarjajo s svetovanjem odraslim, pa naj gre za specializirane ustanove za svetovanje ali izobraževalne organizacije.

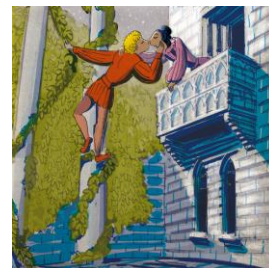
Alenka Jurič Rajh (alenka.juric.rajh@acs.si), ACS

Knjige za lahko branje: Visoška kronika, Romeo in Julija ter Naše zgodbe

Marca 2013 je izšla tretja knjiga za lahko branje z naslovom *Naše zgodbe*. Izdal jo je [Center za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem](#) (CUDV Črna) v sodelovanju z [Zavodom Risa](#) in [MOCISom, Centrom za izobraževanje odraslih Slovenj Gradec](#). V knjigi je sedem zgodb slovenskih pisateljev. Priredili smo jih tako, da jih je lažje prebrati in razumeti. Naša primarna ciljna skupina bralcev in

poslušalcev so naši uporabniki, to so osebe z motnjo v duševnem razvoju, ki so pri nastajanju priredb tudi sodelovali. Zgodbe, v katerih nastopajo liki s posebnimi potrebami, je ilustriral slikar *Leander Fužir*. Knjiga je namenjena tudi starejšim osebam, ki doživljajo s staranjem povezane težave, ljudem po poškodbi glave, slepim in slabovidnim, gluhi in naglušni in vsem tistim, ki take informacije potrebujejo le v določenem časovnem obdobju (priseljencem, ljudem, ki se učijo jezika, tudi otrokom in mladostnikom). Na voljo je z velikimi in malimi tiskanimi črkami.

Zavod RISA je lani s sodelovanjem CUDV Črna izdal prvi priredbi leposlovja za lahko branje v slovenskem jeziku. To sta Shakespearjeva *Romeo in Julija* ter Tavčarjeva *Visoška kronika*. Knjigi sta kot del projekta *Kultura in literatura za vse* izšli v okviru *Evropske prestolnice kulture Maribor 2012*. Ilustriral ju je Ciril Horjak (na fotografiji ilustracija knjige *Romeo in Julija*).

Knjige je mogoče naročiti. Vse informacije najdete na [spletnih straneh Zavoda Risa](#) in [CUDV Črna](#).

Saša Fužir (saska.fuzir@gmail.com), Center za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem

Quantifying skill needs in Europe: Occupational skills profiles: methodology and application

Profili poklicnih spretnosti celovito in na standardiziran način opisujejo zahteve po usposobljenosti/spretnostih za posamezna delovna mesta.

Cilj študije z naslovom *Kvantifikacija potreb po spretnostih v Evropi: Profilih poklicnih spretnosti: metodologija in uporaba* ([Quantifying skill needs in Europe: Occupational skills profiles: methodology and application](#)) je bil zapolniti informacijsko vrzel o poklicnih profilih in prikazati bistvene značilnosti, ki jih potrebuje gospodarstvo glede na vidik ravni in področje izobraževanja in usposabljanja ter na druge zahteve, kot so znanje, spretnosti, sposobnosti, poklicni interesi in delovne vrednote.

Profili poklicnih spretnosti so bili razviti za različne namene, in sicer za:

- analizo, načrtovanje in napovedovanje potreb po spretnostih,
- določanje in merjenje neustreznosti spretnosti v različnih državah, panogah ali poklicih,
- primerjavo potrebe po spretnostih med evropskimi državami in
- določitev sprememb v časovnem obdobju.

Vir: spletna stran Cedefopa, [27. marec 2013](#)

Priredil: Peter Monetti (peter.monetti@acs.si), ACS

Monitoring ECVET implementation strategies in Europe

Medtem ko mnoge države lepo napredujejo pri vpeljevanju Evropskega kreditnega sistema za poklicno izobraževanje in usposabljanje (European Credit Transfer System for Vocational Education and Training – ECVET), prenos kredita še vedno ni integralni del sistemov poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

Spremljanje strategije izpeljevanja ECVET v Evropi ([Monitoring ECVET implementation strategies in Europe](#)) je tretja Cedefopova analiza o razvoju ECVET v 32 državah za obdobje od junija 2011 do septembra 2012. Priporočilo Sveta o ECVET poziva države članice, da ustvarijo potrebne možnosti in sprejmejo ukrepe, tako da bo mogoče ECVET postopno uveljaviti v poklicnem izobraževanju in usposabljanju na vseh ravneh Evropskega ogrodja kvalifikacij.

Vir: spletna stran Cedefopa, [28. marec 2013](#)

Priredil: Peter Monetti (peter.monetti@acs.si), ACS

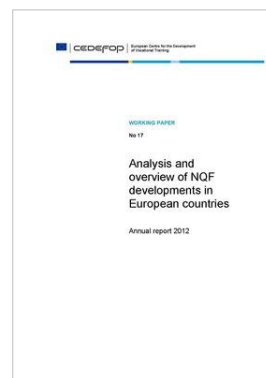
Analysis and overview of NQF developments in European countries

Letno poročilo Cedefopa o razvoju nacionalnih ogrodij kvalifikacij (National Qualification Frameworks – NQFs) v Evropi potrjuje, da so ti okviri ključni za lažje razumevanje kvalifikacij in za njihovo primerjavo znotraj posamezne države in med njimi. Prav tako se kaže, da se ta ogrodja vedno pogosteje uporabljajo za spodbujanje sprememb v izobraževanju in usposabljanju.

Večina od 36 držav, ki sodelujejo v evropskem ogrodju kvalifikacij (27 držav članic EU, Hrvaška, Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, Islandija, Lihtenštajn, Črna gora, Norveška, Srbija, Švica in Turčija), se je že dogovorila glede strukture njihovih nacionalnih okvirov. Poleg Francije, Irske, Malte in Združenega kraljestva, kjer so ta ogrodja že v uporabi, še deset držav vstopa v zgodnjo operativno fazo.

Pregled za leto 2012 kaže, da je nacionalno ogrodje kvalifikacij vedno bolj povezano in vpliva na potrjevanje neformalnega in priložnostnega učenja.

Vabimo vas, da si letno poročilo 2012 z naslovom *Analiza in pregled razvoja NPK v evropskih državah* ([Analysis and overview of NQF developments in European countries](#)) preberete.

Vir: spletna stran Cedefopa, [11. april 2013](#)

Priredil: Peter Monetti (peter.monetti@acs.si), ACS

Trainers in continuing VET: emerging competence profile

Cedefop že dolgo spremlja spreminjajočo se vlogo in strokovni razvoj učiteljev v poklicnem izobraževanju in usposabljanju. V publikaciji z naslovom *Trenerji v nadaljevalnem poklicnem izobraževanju in usposabljanju: nastajajoči kompetenčni profil* ([*Trainers in continuing VET: emerging competence profile*](#)) so opisane pobude devetnajstih držav članic, katerih cilj je določiti kompetenčne zahteve za usposobljenost učiteljev v izobraževanju odraslih in nadaljevalnem usposabljanju. Analiza, ki zajema tudi potrjevanje neformalnega in priložnostnega učenja, predstavlja temelj bodočega nastajajočega kompetenčnega profila za učitelje.

Ta publikacija je v pomoč pri delu tematske delovne skupine za poklicni razvoj učiteljev v poklicnem izobraževanju in usposabljanju, ki jo je Evropska komisija ustanovila leta 2012 in usklajuje njeno delo skupaj s Cedefopom.

Vir: spletna stran Cedefopa, [16. april 2013](#)

Priredil: Peter Monetti (peter.monetti@acs.si), ACS

Empowering vulnerable adults to tackle labour market challenges

V študijskih letih 2010/2011 in 2011/2012 se je približno 25 študijskih obiskov osredotočalo na krepitev položaja ranljivih odraslih za reševanje izzivov na trgu dela. Pogovori med udeleženci študijskih obiskov so se, med drugim, nanašali na vprašanja, kako priti do usmerjevalnih storitev, kako v celoti izkoristiti znanje, spretnosti in sposobnosti in kako naj se jim vse to tudi prizna, kako sodelovati pri usposabljanju in kako 'najti' nagrajevanje zaposlitev.

Ugotovitve so zbrane v publikaciji z naslovom [*Empowering vulnerable adults to tackle labour market challenges*](#), v kateri so zapisane tudi pobude, ki imajo tudi politične posledice.

Vir: spletna stran Cedefopa, [30. april 2013](#)

Povzela: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

On the way to 2020: data for vocational education and training policies: indicator overviews

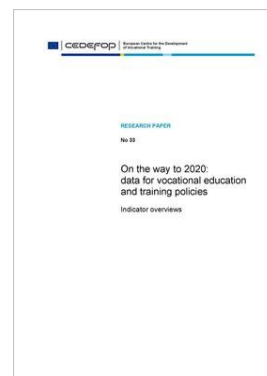
Poročilo *Na poti k letu 2020: podatki o politikah poklicnega izobraževanja in usposabljanja: pregled kazalnikov* ([*On the way to 2020: data for vocational education and training policies: indicator overviews*](#)) dopolnjuje prejšnjo Cedefopovo publikacijo s podnaslovom [*Data for vocational education and training policies: Country statistical overviews*](#). Če prva publikacija prikazuje posamezne sklope kazalnikov, ki so izbrani tako, da še boljše prikažejo obravnavano temo, navaja druga iste podatke po državah.

31 izbranih statističnih kazalnikov količinsko opredeljuje ključne vidike poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter nadaljnega usposabljanja. S tem je mogoča primerjava evropskih držav na tem področju. Kazalniki so izbrani na podlagi njihove pomembnosti za politiko izobraževanja in usposabljanja in za doseganje ciljev, zadanih v strategiji *Evropa 2020*.

Glede na dostopnost podatkov so v pregledu prikazani kazalniki za 27 držav članic Evropske unije, Hrvaško, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Islandijo, Norveško, Švico in Turčijo.

Vir: spletna stran Cedefopa, [23. maj 2013](#)

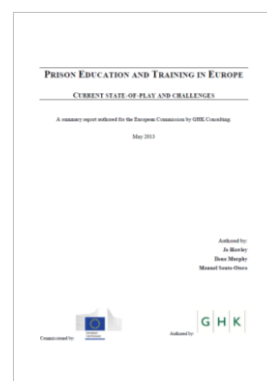
Priredil: Peter Monetti (peter.monetti@acs.si), ACS

Prison education and training in Europe

GHK Consulting je pripravil poročilo o izobraževanju in usposabljanju v zaporih ([Prison education and training in Europe](#)), ki temelji na delu, ki je bilo opravljeno v zaporih med leti 2010 in 2012. Temeljni cilj poročila je podpreti države članice pri obravnavanju učnih potreb ljudi, ki so na prestajanju kazni.

Poročilo med drugim kaže, kako izobraževanje in usposabljanje zapornikov pomaga zmanjševati socialne stroške kriminala, podpira rehabilitacijo zapornikov in njihovo vključevanje v družbo. Podan je pregled ključnih evropskih politik in programov financiranja v zvezi z izobraževanjem in usposabljanjem zapornikov, poudarjena je njihova dodana vrednost in prispevek k razvoju ustvarjalnih in novih pristopov v izobraževanju v zaporih. V zaključku so prikazani ključni elementi za učinkovito in uspešno izobraževanje in usposabljanje v zaporih ter razlogi za nadaljnje raziskovanje medsebojnega prepletanja izobraževanja in kriminalnega vedenja.

Vir: Education and Culture e-Newsletter, maj 2013

Povzela: Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

IZ DRUGIH VIROV

Četrty Prebivalstveni forum v Bruslju

V začetku maja je bil v Bruslju *Prebivalstveni forum* ([4th Demography Forum](#)), na katerem je sodelovalo je okrog 320 udeležencev. Iz Slovenije sta se ga udeležila *dr. Dušana Findeisen* (Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje) in *Samo Zupančič* (Zveza društev upokojencev Slovenije).

Udeležence je nagovoril ([govor v angleščini](#)) komisar *László Andor*. Delavnice na Forumu so se nanašale na podpiranje priložnosti za mlade, izboljšanje ravnovesja med poklicnim in zasebnim življenjem, možnosti, da bi bili ljudje dlje dejavni, uspešno vključevanje druge generacije migrantov itd.

Navzoči so spregovorili o socialni ekonomiji, ki obsega kar 25 % evropskega gospodarstva. Poudarili so, da je pomembno ljudem odpirati obzorja, da se postavijo na noge, in ne le nuditi pomoči. Hkrati je potrebno izobraževanje za težke razmere: v Evropi namreč živi 120 milijonov ljudi pod pragom revščine, 25 milijonov je nezaposlenih in 25 milijonov zaposlenih, a še vedno revnih. Pomembno je razmisliti, kako motivirati tiste, ki se ne učijo, in ne le prenašati znanja oziroma večati usposobljenost zaposlenih.

Govori, predstavitve, videi in fotografije z dogodka so objavljeni na [spletni strani Evropske komisije](#).

Vira: Novice U3 – 7 2013 in [spletna stran Evropske komisije](#)

Povzela: Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

Izšla je tretja številka glasila ADEES v letu 2013

Andragoško društvo Slovenije je objavilo tretjo številko e-glasila v letu 2013, v kateri:

- poročajo o pripravi na volilno skupščino, na kateri bodo dobili novo vodstvo društva;
- seznanjajo s strokovno razpravo *Prelomni časi in dileme izobraževanja andragogov in izobraževalcev odraslih*, ki je priložnost za ustvarjalno premišljevanje o novih izzivih našega področja;
- povzemajo dogajanja v *Tednu vseživljenjskega učenja in Paradi učenja* v tem letu;
- vabijo na Andragoški kolokvij;
- pišejo o izvedbi strokovne razprave in pogovoru o temi *Izgorelost, premalo razumljena resničnost v izobraževanju*, ki je bila v Murski Soboti;
- povzemajo novico o indeksu dejavnega staranja, s katerim bodo merili, koliko posamezna država v Evropski uniji spodbuja dejavno staranje.

Vabimo vas, da [majsko](#) številko prelistate.

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Izšla je tretja številka InfoNet Newsletter

Vabimo vas k branju zanimivih člankov v tretji številki glasila *InfoNet Newsletter* ([InfoNet Newsletter 3/2013](#)). Pomembna tema dveh člankov, ki so ju izpostavili v tej številki, je medsebojna povezava med učenjem otrok in učenjem staršev. Eva Tanczos iz Madžarske poroča o Real Pearl Foundation, katere voditelj je spoznal, da bi morala biti vzgoja staršev sestavni del izobraževanja otrok v ogroženih družinah ([Real Pearl: Not only children need to be taught](#)). V drugem članku Christina Gerlach pojasnjuje namen evropskega projekta FEAST pri razvijanju znanstvenega opismenjenja ([Exploring the world of science through adult learning](#)).

Članek o prvi mednarodni konferenci Grundtvig projekta *Evropski InfoNet o izobraževanju odraslih III*, ki je bila aprila v Talinu ([Annual conference in Tallinn: Cooperation between InfoNet and LLinE](#)), predstavlja sporazum o sodelovanju med revijo *LLinE (Lifelong Learning in Europe)* in *InfoNetom*. Rezultat tega sodelovanja je objava *InfoNet Newsletter* osemkrat letno. Vsaka druga izdaja se bo nanašala na štiri tematske izdaje revije *LLinE*, druge izdaje pa se bodo osredotočile na nekatere članke, ki bodo objavljeni na spletni strani *InfoNeta*.

V rubriki evropske novice, kjer je objavljenih več člankov o projektih in konferencah, bi izpostavili še članek o trenutnih pogajanjih med institucijami Evropske unije o prihodnosti programa *Vseživljenjsko učenje*, vključno s podprogramom Grundtvig. Avtorica članka [Erasmus for All is taking shape](#), Aura Vourenrinne, se je pogovarjala s finskim predstavnikom v pogajanjih.

Oglejte si spletno stran [InfoNet](#) in preberite še druge članke v tretji izdaji glasila.

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

KOTIČEK JE VAŠ

Ustreznost izobraževalnih vsebin za iskalce zaposlitve

Nahajamo se v neugodnem obdobju za iskanje zaposlitve. Podatki kažejo, da so največje potrebe po poklicih s srednjo poklicno izobrazbo ter po vodilnih kadrih, torej visoko oziroma univerzitetno izobrazbo. Trenutno najbolj iskani poklici v Evropski uniji so v gostinstvu (kuharji, natakarji, vodje strežbe in pomožno kuhinjsko osebje) in računalništvu (specialisti različnih profilov, sistemski inženirji in programerji). Precej povpraševanja je v gradbeni dejavnosti, v zdravstvu pa je opaziti veliko povpraševanje po zdravnikih, medicinskih sestrah in babicah.

Eden od kazalnikov o kakovosti poklicnega in strokovnega izobraževanja je kazalnik o nezaposlenosti po skupinah. Če si ogledamo ta kazalnik za poklic kuhar v Sloveniji, se pokaže, da je bilo v letu 2011 razpisanih 2.457 prostih delovnih mest, kar je za 122 % več kot je bilo prijavljenih brezposelnih oseb v tem obdobju. V letu 2012 je število prostih delovnih mest sicer upadlo na 1.953, se je pa rahlo povečal interes po izobraževanju za ta poklic, vendar še vseeno ne do te mere, saj je bilo še vedno za 68 % večje povpraševanje kot pa dejansko število brezposelnih. V letu 2013 že lahko opazimo popolnoma drugo sliko, saj število brezposelnih oseb že zdaj presega število prijavljenih delovnih mest, in sicer za 122 %.

Glede na potrebe je treba usmeriti tudi izobraževanje in čim bolj uskladiti ponudbo s povpraševanjem na trgu. Kakovost sistema lahko presojamo tudi po tem, kako omogoča pridobivanje določenega znanja oziroma spretnosti na ravni odličnosti, kako spodbuja vsakega posameznika, da doseže čim višjo raven znanja, šibkejšim posameznikom pa omogoča, da se ob strokovni pomoči in podpori usposobijo za poklic. Za konec velja dodati, da je uspeh na trgu dela odvisen predvsem od nas samih.

Vabim vas, da preberete tudi [daljši članek](#).

Tanja Kobovc (tanja.kobovc@gmail.com), študentka podiplomskega študija na Fakulteti za management Koper

Kako z medgeneracijskim izobraževanjem spodbuditi razmislek o naravi in vlogi različnih rodov

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je partnerica v projektu *Evropsko spričevalo medgeneracijskega učenja* (*European Certificate of Intergenerational Learning – ECIL*), ki ga sofinancira Evropska komisija s programom *Vseživljenjsko učenje*.

Na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje se skrbno odločamo, s kom in pri kakšni temi bomo sodelovali. Preden se vključimo v projekt, moramo vsaj slutiti, kako nam bo ta pomagal na poti k družbenim in izobraževalnim inovacijam. Sodelovanje na številnih evropskih konferencah in v evropskih delovnih skupinah je že pred leti pokazalo, da se v Evropi nakazuje kriza – ne le zaradi še nikoli tako velikega odtoka javnih sredstev v zasebni sektor, marveč tudi zaradi premajhne in premalo trdne družbene povezanosti. Vprašanje družbene krize ter nepovezanosti generacij je tako že več kot pet let 'v zraku'. Sleherna družba se tako ali drugače deli. Deli se na stanove, družbene skupine, družbene sloje, družbene razrede in tudi na generacije ali kohorte (rojeni v istem letu). Družba se torej deli, a hkrati morajo biti posamezni deli družbe med seboj usklajeni, v družbi mora vladati medsebojno poznavanje in spoštovanje. Za nameček že leta dolgo poslušamo, da je največja nevarnost, ki nam grozi, spopad generacij, da pravzaprav potrebujemo kar novo *družbeno pogodbo*, ki ne bo samo pogodba med oblastjo in državljani, marveč potrebujemo neke vrste *družbeno pogodbo med generacijami*, ki določa razmerja med njimi. Razmišljali smo, da izobraževanje odraslih k temu lahko pripomore, seveda po svojih močeh!

Kaj sploh vemo o konceptu generacije? Ali vemo, da to ni časovni, marveč družbeni ali zgodovinski koncept? Ali vemo, da so generacije različno poimenovane, in da tudi to kaže na družbene spremembe v ozadju, kot so razslojevanje in polarizacija družbe, spremenjeni načini socializacije in vključenosti v družbo? Vse to loči generacije med seboj in vnaša različnost tudi znotraj posamezne generacije. V eni generaciji srečamo moške in ženske, podeželane in meščane, otroke delavcev in intelektualcev itd. Vse to oblikuje značilnosti neke generacije. Generacije se oblikujejo pod vplivom družbenih, ekonomskih, političnih zgodovinskih dogodkov. Tako dobijo svojo vsebino in naravo. Generacije imajo lahko skupne značilnosti. Če programiramo izobraževanje zanje, je dobro te skupne značilnosti poznati. Če želimo doseči medsebojno poznavanje in skupno delovanje generacij, prav tako. Po čem, denimo, lahko prikažemo in primerjamo generacije: po njihovem dostopu do dela, prostega časa, zaposlitve, stanovanja, mobilnosti, najraje v času, ko so člani generacije stari dvajset let. Že na prvi pogled vidimo razliko. Nekoč se je v univerzitetni študij vpisalo 30 % pripadnikov neke kohorte, danes več kot 60 %. Nekoč so v treh letih dobili delo domala vsi, danes vemo, da ni tako. Včasih je bilo moč načrtovati nakup stanovanja, danes je to težko. Včasih so potovali mladi, danes potujejo starejši.

V projektu ECIL združujemo napore in znanje [Beth Johnson Foundation](#) iz Združenega kraljestva in Alan Hatton-Yeo, Univerza v Granadi, organizacija Generacije iz Bolgarije, švedska organizacija ENCEL (Ann-Kristin Boström in Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje. Cilj projekta: pripravljamo javno priznano on-line izobraževanje za prihodnje mentorje medgeneracijskega izobraževanja. Nedavno smo za medgeneracijsko izobraževanje izobraževali trinajst že poprej usposobljenih specialistov izobraževanja starejših iz Ajdovščine. Spoznanja so presenetljiva.

Dušana Findeisen (dušana.findeisen@guest.arnes.si), Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Ob zaključku krožka esperanta v Brežicah

Kakor je v prijetnem vzdušju potekal naš trideseturni krožek esperanta, imenovan *Esperantska klepetalnica*, tako se je 24. januarja letos tudi končal. Ob slovesu nas je obiskala *Nataša Kršak*, direktorica Ljudske univerze Krško, in vsakemu udeležencu, ki smo vztrajali do konca, podelila potrdilo o pridobljenem znanju.

Naš mentor, *Anton Mihelič* (na fotografiji z direktorico Ljudske univerze Krško), je ob slovesu pripravil kratek povzetek vsega, kar smo delali, *Reneja Mihelič*, udeleženka krožka, pa je njegove misli povedala v esperantu. Poudaril je pomen esperanta v svetu, ki je, tako kot smo ugotavljali tudi sami, premalo cenjen. Po drugi strani pa je jezik ostal živ in se razvija še naprej, kljub temu da so mu mnogi že davno napovedovali zaton.

Plemeniti namen, ki ga je imel z ustanovitvijo oče tega jezika, *Ludvik Lazar Zamenhof*, živi še naprej in tudi taki majhni koraki, kot je bil naš krožek, so zagotovilo, da bo živ še v prihodnje. V nadaljevanju sta nas zakonca Mihelič popeljala skozi krožek od začetka, ko se nas je pri prvi uri zbralo štirinajst, pa vse do konca, ko nas je ostalo šest. Brez pretiravanja lahko tisti, ki smo ostali, tistim, ki so predčasno odšli, povemo, da jim je lahko za ta korak žal. Ne samo, da niso osvojili znanja jezika, žal jim je lahko tudi zato, ker so zamudili nekaj res prijetnih ur, ki nam bodo še dolgo ostale v lepem spominu.

Na srečanjih krožka sta nas obiskala predstavnika Zveze esperantistov Slovenije, *Janez Jug* in *Ostoj Kristan*, nepozaben pa je bil tudi obisk *Vinka Ošlaka* iz Celovca, enega največjih poznavalcev tega jezika med Slovenci, o čemer smo v e-Novičkah že poročali ([januar 2013](#), str. 17).

Krožek se je končal, a naše druženje se bo nadaljevalo, saj smo soglasno sklenili, da bomo z učenjem jezika nadaljevali in ga krepili v novoustanovljenem *Klubu esperantistov Posavja*, ki se bo priključil literarni sekciji *Beseda KD Franc Bogovič* v Dobovi.

Ob koncu pa ne morem mimo tega, da ne bi za uspešno vodenje naših srečanj izrekel vsega priznanja našemu mentorju, *Antonu Miheliču*. Znal nas je popeljati v učenje na način, ki je bil učinkovit in zabaven. In prav njegova zavzetost nam je zagotovilo, da se za usodo kluba ni bati. Prepričan sem, da ta prvi krožek ni bil tudi zadnji. Vsi k smo k temu krožku hodili, se obvezujemo, da bomo prispevali kar največ k promociji jezika.

Rudi Mlinar, udeleženec krožka

Primeri dobrih praks pri delu z Romi

Leonardo da Vinci – VETPRO mobilnost je namenjena strokovnem spopolnjevanju in nam omogoča vzajemno učenje, prenos, izboljšanje in posodabljanje kompetenc in/ali inovativnih metod in praks v poklicnem usposabljanju. V okviru te mobilnosti smo se strokovni delavci Razvojno izobraževalnega centra Novo mesto in naši partnerji letos aprila udeležili enotedenskega študijskega obiska v Španiji (Granada), kjer smo spoznavali učinkovite načine izobraževanja in zaposlovanja Romov. Obenem pa smo imeli priložnost obogatiti tudi naše znanje o kulturni in zgodovinski dediščini Španije.

Program je bil zelo bogat – večinoma smo obiskovali razne ustanove in društva, ki so namenjena podpori Romom. V Španiji živi milijon Romov, kar 40 % romske populacije celotne Španije se nahaja v Andaluziji (Granada). Obiskali smo romski sociokulturni center v Granadi, kjer smo se seznanili z načinom življenja španskih Romov, ohranjanjem njihove dediščine in preseganjem stereotipov. Na Zvezi Romov t. i. [Fundacion Secretariado Gitano](#) (Mladinskem zaposlitvenem centru) in javni šoli La Paz smo pridobili informacije s področja zaposlovanja Romov, svetovalnih storitev mladim Romom in njihovim družinam za večje vključevanje v izobraževanje in pridobitev izobrazbe ter se seznanili z delom učiteljev in drugih delavcev v vzgoji in izobraževanju romskih otrok. Udeleženci študijskega obiska smo spoznali tudi primere dobrih svetovalnih praks in prostovoljnega dela v ženskem romskem društvu Romi in drugih društvih, dejavnih na področju romske problematike.

Del študijskega obiska je predstavljal ogled romskih naselij, ki so v primerjavi z našimi – slovenskimi – bolj urbana. Gre za območja, naseljena predvsem s prebivalci, ki jim grozi socialna izključenost. Kot zanimivost so izpostavili, da imajo organizacije, ki se ukvarjajo z Romi, pogosto svoje prostore znotraj navedenih naselij. Ogledali smo si še romski etnološki muzej in predstavo flamenka, ki ima korenine prav v romski kulturi.

Romski udeleženec naše osnovne šole za odrasle, ki je z nami spoznaval način življenja tamkajšnjih Romov, je bil z obiskom zelo zadovoljen. Pravi, da *»je bila zanj izkušnja zanimiva, ker je imel priložnost videti, kako živijo Romi drugje po svetu, poleg tega pa se mu je izpolnila želja, da je šel v Španijo.«*

Mag. Gabi Ogulin Počrvina (gabi.ogulin.pocrvina@ric-nm.si) in Tina Strnad (tina.strnad@ric-nm.si), Razvojno izobraževalni center Novo mesto

Odkrijmo skriti zaklad – UVNPZ v Velenju

Ljudska univerza Velenje sodi med petnajst izobraževalnih organizacij v Sloveniji, ki smo vključene v projekt [Uvajanje modela ugotavljanja in vrednotenja neformalno pridobljenega znanja](#) (UVNPZ). Projekt financirata Ministrstvo za izobraževanje znanost in šport ter Evropski socialni sklad, poteka pa pod strokovnim vodstvom Andragoškega centra Slovenije.

Znanje je zaklad, ki ga nosimo v sebi. Mnogokrat ostaja skrito in nevidno. Zato je prav, da ga odkrijemo in ovrednotimo.

Neformalno pridobljeno znanje in izkušnje – vse tisto, ki smo pridobili izven šole in za kar nimamo dokazila – lahko ovrednotimo in priznamo. Ob formalnem znanju postaja v družbi vse bolj pomembno. Prednosti vrednotenja in priznavanja znanja so pomembne za posameznike in podjetja. Za mnoge posameznike pomeni krepitev samozavesti, ozaveščanje, koliko znanja in izkušenj vendarle imajo, pomeni opolnomočenje za nadaljevanje ali spremembo izobraževalne poti, večje možnosti za zaposlitev. To še zlasti velja za brezposelne, osipnike, priseljence in manj izobražene.

S postopkom, v katerega se kandidati prijavijo, zagotavljamo brezplačno svetovanje, ugotavljanje neformalno pridobljenega znanja, vrednotenje znanja in na koncu – na osnovi uporabljenih orodij za vrednotenje – tudi priznavanje znanja. Vsak kandidat v postopku pridobi potrdilo o udeležbi in mnenje o ugotovljenih znanjih, spretnostih in zmožnostih.

V torek, 7. maja 2013, smo na Ljudska univerza Velenje organizirali strokovni dogodek z naslovom *Uvajanje modela ugotavljanja in vrednotenja neformalno pridobljenega znanja* (na fotografiji). Na njem smo partnerjem predstavili projekt in izmenjali nekaj izkušenj. Vsi prispevki so objavljeni na [spletni strani Ljudske univerze Velenje](http://spletni.strani.ljudske.univerze.ve/enje).

Mag. Biserka Plahuta (biserka.plahuta@lu-velenje.si), Ljudska univerza Velenje

Zaključna konferenca CVŽU Gorenjska – Priložnost za vse

Na [Ljudski univerzi Jesenice](http://ljudski.univerzi.jesenice) smo se odločili, da v *Tednu vseživljenjskega učenja* (TVU) izpeljemo tudi zaključno konferenco projekta *Center vseživljenjskega učenja Gorenjska* (CVŽU Gorenjska), ki se konec letošnjega leta končuje. Takšni odločitvi je botrovalo predvsem dejstvo, da je ena od pomembnejših nalog CVŽU Gorenjska stalna promocija izobraževanja in učenja odraslih, zato je za res odmevno promocijo nacionalni TVU daleč najboljša priložnost.

[Na konferenci](#), ki je bila 14. maja 2013 na Jesenicah, financirani s sredstvi Evropskega socialnega sklada ter Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, so bili predstavljeni cilji, vloga in pomen CVŽU na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, rezultati projekta in primeri dobre prakse pri vključevanju ranljivih ciljnih skupin v vseživljenjsko učenje.

85 zadovoljnih udeležencev dokazuje, da je konferenca, namenjena strokovni javnosti, v celoti uspela. Udeleženci konference so se lahko seznanili z evropskimi, nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi načrti razvoja izobraževanja odraslih do leta 2020. S pomočjo IKT je [Smernice EU na področju izobraževanja odraslih 2014–2020](#) predstavila Martine NiCheallaigh, predstavnica Evropske komisije.

Promocija vseživljenjskega učenja med odraslimi je, kot sem zapisala že na začetku, v letošnjem letu še bolj kot v prejšnjih vodilo vseh dejavnosti in prireditev, ki jih izvajamo na Ljudski univerzi Jesenice. In ker je dejavnost CVŽU Gorenjska neločljivo povezana tudi z drugimi projekti, ki jih izvajamo, smo ob tej priložnosti izdali časopis [Dotik znanja](#) in ga poslali na naslove 40.000 gospodinjstev Gorenjske. Prav tako smo objavili številne članke in intervjuje v lokalnih, regionalnih in nacionalnih medijih, ne nazadnje pa izvedli tudi odlično obiskano [Parado učenja](#).

Mag. Maja Radinovič Hajdič (maja.radinovic.hajdic@lu-jesenice.net), Ljudska univerza Jesenice

Za pokušino: kakšen jezik je esperanto

Na literarnem večeru, ki je bil 15. maja v brežiški Kavarni, so člani Kluba esperantistov Posavja / Esperanto-klubo Posavje (KEP / EKP) opozorili na letošnje leto, ki je razglašeno za Evropsko leto državljanov (na fotografiji: predsednik Literarne sekcije *Beseda*, Rudi Mlinar, je napovedal slovensko-esperantski del večera). V dvajsetih letih, od začetka veljavnosti Maastrichtske pogodbe, ki je uvedla državljanstvo Unije, je bil dosežen velik napredek, ki neposredno vpliva na življenja milijonov ljudi. Potovanja v tujino so postala cenejša, prehod meje je enostavnejši, v počitniške pakete so vključena jamstva, mogoč je dostop do sistemov zdravstvenega varstva, klici domov so cenejši.

La jaro 2013 estis deklarita por la Eŭropa Jaro de Civitanoj. Dudek jarojn post la enkonduko de EU civitaneco ĉi tiu Eŭropa jaro fokuso sur jam cedis la profitoj de la civitanoj kaj plenumo de atendoj de civitanoj en la estonteco. Dum la 20 jaroj de la ekvalidiĝo de Maastrichta Traktato, kiu enkondukis civitaneco de la Unio atingis granda progreso, kiu rekte influas sur la vivojn de milionoj da homoj. Vojaĝoj eksterlande fariĝis malmultekostaj, transiro de limo estas pli simpla, en feriaj pakoj inkludis garantiaj, eblas aliro al sanzorgaj sistemoj, alvokoj al hejmoj estas malmultekostaj.

Anton Mihelič (antonmhl@gmail.com), Klub esperantistov Posavja

Srečanje partnerjev v projektu CONGENIAL v Bovcu

Connecting generation – CONGENIAL je del mednarodnega projekta Grundtvig Učna partnerstva. Podpira izmenjavo izkušenj in različnih praks med predstavniki organizacij izobraževanja odraslih sodelujočih držav v projektu. Po uspešni prijavi na razpis Centra Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja – CMEPIUS se je projektu kot partner iz Slovenije pridružil Posoški razvojni center (PRC). V projektu sodelujejo še predstavniki iz Grčije, Italije, Madžarske, Poljske, Romunije, Turčije in Velike Britanije.

Leto 2012 je bilo Evropsko leto medgeneracijskega sodelovanja, zato je bila glavna ideja projekta združiti dve različni generaciji v skupno dejavnost ter prenesti znanje in izkušnje iz lokalnega okolja na mednarodno raven. Cilj projekta je, da pri izmenjavi sodelujejo mentorji in tudi udeleženci projekta.

Med 22. in 24. majem je PRC v Bovcu organiziral drugo delovno srečanje partnerjev. Kot predstavnik ACS sem v uvodu predstavil sistem izobraževanja odraslih v Sloveniji in naše izkušnje z medgeneracijskim učenjem.

Po predavanju so gostom premierno predvajali film [Stkane zgodbe, Podeželje kot priložnost za razvoj pismenosti in temeljnih zmožnosti](#), ki so ga sodelavci ACS posneli v projektu [Uresničevanje prenovljenega Evropskega programa za učenje odraslih 2012–2014 v Sloveniji](#). Gostje so film sprejeli z navdušenjem.

Da bi bila slika o projektu in tridnevnem dogajanju popolna, vas vabimo, da preberete [članek Nike Kikelj](#) s Posoškega razvojnega centra.

Mag. Peter Beltram (peter.beltram@acs.si), ACS

Pozdrav iz Bitenj

KUD Bitnje ima odlične in dejavne študijske krožke. Njihovi člani redno beremo, ročna dela so bila ponovno razstavljena v vrtcu Biba (na fotografiji), bili smo celo predlagani za nagrajence TVU, a spričo omejitve števila nagrajencev tokrat prijava ni uspela. Svoje znanje širimo na različnih tečajih, tkejo pa se nove in nove ideje. Ena takih je oblikovanje novega študijskega krožka.

Preoblikovanje domačih vrtov je vzelo veliko časa, a nam je to dalo veliko dobre volje, energije in, upam, tudi pridelkov. Krožek ima vedno več udeležencev. Včasih me je prav strah, da ne bo dovolj prostora za vse in da to ni več tisti pravi krožek, ko se lahko menimo, izmenjujemo svoje znanje, ideje. A ni problema, če so ljudje pravi, se vse da. Tako smo letošnje leto obdelali kar nekaj tem, ki so bile vséčne prav vsem, in na koncu leta sem ponovno dobila v zahvalo prošnjo: »Saj se bomo jeseni spet videli, kajne?« Tak stavek je največja nagrada in potrditev zame in za vse udeležence. Od udeležencev in predavateljev ogromno izvem in se bogatim – tako osebnostno kot vsebinsko. Zato mi je všeč, da krožkarji večkrat pridejo pogledat moj vrt.

V pripravi je brošura, ki zajema naše delo. Izpostaviti želim izmenjavo semen. Nisem mogla verjeti, da smo v nekaj letih tako spodbudili našo zavest in si ohranili oziroma shranili toliko domačih semen, ki smo jih potem spomladi tudi izmenjali, zdaj pa že uspešno kalijo in rastejo na naših vrtovih. Nekaj semen pa sem predala tudi članom društva biodinamikov Ajda.

Sodelujem(o) tudi s Krajevno skupnostjo Bitnje. V posebnem projektu po bližnjih hribih, obdanih z gozdovi in prepredenih s potkami, oblikujemo pohodno pot in jo označujemo z zgodovinskimi, naravnimi, geološkimi in drugimi značilnostmi. Tudi to bomo opisali v brošuri. Pot nameravamo opremiti s tablam. Naredili smo prve osnutke, prehodili kar nekaj hribov in dolin, staknili glave in ... Ideja mora čez poletje zoreti in morda bo jeseni dovolj zrela, da jo bomo lahko udejanjili.

Idej ne zmanjka, imamo jih na zalogi, samo časa nam primanjkuje, saj služba in družina tudi zahtevata svoj čas in pozornost.

Tatjana Muraja Oblak (tatjana.oblak@abakus.si), KUD Bitnje

EU kviz v ciljni ravlini

Projekt [EU kviz](#), o katerem smo pisali že v [aprilski številki e-Novičk](#), se bliža koncu. Za nami je že pet prireditev, kjer je približno sto starejših pokazalo svoje znanje o Evropskem parlamentu in Evropski uniji. Do zdaj je projekt EU kviz, ki ga delno sofinancira Evropski parlament, kodral možgane starejših občanov iz Podčetrčka, Ljubnega ob Savinji, Komende, Poljan nad Škofjo Loko in pred kratkim še v Šentjerneju (na fotografiji). V Šentjerneju so tekmovalci prišli iz Gobarskega društva Šentjernej, Turističnega društva Gradišče in Društva Ljudskih pevcev Vrhpolje. Povprečna starost tekmovalcev je bila 66 let. Na vprašanja o Evropski uniji, prihajajočih volitvah v Evropski parlament, demografiji in statistiki EU in Evropskega parlamenta, slovenskih evropskih poslancih, Schengenskem sporazumu in še marsičem, je odgovarjalo največ udeležencev do zdaj. Glavnino je sestavljalo lokalno Društvo Ljudskih pevcev Vrhpolje, katerega člani so pokazali tudi največ znanja.

Trenutno je pet finalnih skupin kviza, pred vrati pa je še zadnja izvedba v Pivki ter finale konec junija v Ljubljani. Tekmovalci informacije črpajo iz »baze znanja« na spletni strani projekta. Na poslednji, finalni prireditvi projekta, bo predstavljena informativna publikacija, v kateri bodo objavljeni rezultati analize ugotavljanja stopnje zavedanja in znanja o temah, ki jih pokriva projekt in se osredotoča na ciljno skupino starejših. Na zaključni prireditvi se nam bodo pridružili nekateri evropski poslanci, ki bodo z udeleženci poklepeli.

Igor Prošić (prosic.igor@gmail.com), Inštitut Hevrek!

POSVETI, KONFERENCE

Mednarodna konferenca o slovenskem ogrodju kvalifikacij

Brdu pri Kranju, Slovenija, 19. junij 2013

Skladno s pobudo o evropskem ogrodju kvalifikacij za vseživljenjsko učenje, vzpostavitev evropskega ogrodja visokošolskih kvalifikacij ter intenzivnim delom na tem področju v preteklih treh letih je prišel čas, da se umestitev slovenskega ogrodja kvalifikacij v obe evropski ogrodji predstavi širši zainteresirani domači in tuji javnosti.

Na mednarodni konferenci o slovenskem ogrodju kvalifikacij bodo predstavili umeščenost slovenskega ogrodja kvalifikacij v evropsko ogrodje kvalifikacij za vseživljenjsko učenje in evropsko ogrodje visokošolskih kvalifikacij.

Na [spletni strani slovenskega ogrodja kvalifikacij](#) so objavljeni vabilo, program in [elektronska prijava](#).

Izobraževanje in usposabljanje za zelena delovna mesta

Brdu pri Kranju, Slovenija, 5. julij 2013

Posvet organizira Centra RS za poklicno izobraževanje – CPI v okviru operacije Posodobitev in širitev poklicnih standardov in katalogov. Cilj posveta je odgovoriti na vprašanje, kako naj se izobraževanje in trg dela odzoveta na potrebo po novih znanjih in veščinah, ki jih zahtevajo zelena delovna mesta.

Organizatorji prosijo, da svojo udeležbo sporočite do petka, **28. junija 2013**, Aleksandru Sladojeviću (E: aleksandar.sladojevic@cpi.si). Program posveta bo objavljen naknadno.

ICAE Academy of Lifelong Learning Advocacy (IALLA) (ICAE akademija za zagovorništvo vseživljenjskega učenja)

Madaba, Jordanija, od 1. do 14. septembra 2013

Mednarodni svet za izobraževanje odraslih (International Council for Adult Education – ICAE) v sodelovanju z Inštitutom za mednarodno sodelovanje pri Nemški zvezi ljudskih univerz – dvv international sedmič razpisuje usposabljanje za zagovorništvo vseživljenjskega učenja, ki bo tokrat v Jordaniji.

Namen tega usposabljanja je usposobiti vodje v učenju in izobraževanju odraslih in družbenih gibanjih, da pridobijo veščine, ki so potrebne pri zavzemanju za pravice do učenja in izobraževanja odraslih ter uveljaviti ICAE kot globalno omrežje, ki si prizadeva za te cilje.

Rok za prijavo je **23. junij 2013**, kotizacija je 2.000 evrov. Več informacij in prijavnico najdete tu <http://www.eaea.org/events.php?aid=13690>, za dodatna pojasnila pa pišite na icaeialla@gmail.com.

14. Študentska arena

Ljubljana, Slovenija, od 22. do 24. oktobra 2013

Tudi letošnja največja izobraževalno-sejemski prireditelj za mlade v Sloveniji bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Organizator obljublja mladim obiskovalcem obilo informacij o novih izobraževalnih poteh, prvih korakih v zaposlitev, finančni varnosti in neodvisnosti, potovanjih, neusahljivih virih kreativnosti, športa, zdravega življenja in dejavnega, predvsem pa smotrnega, preživljanja prostega časa. Za podjetja in organizacije je Študentska arena priložnost za uresničevanje prodajnih in promocijskih ciljev, za obveščanje ciljne javnosti o njihovih programih, dejavnostih, projektih in še kaj.

Zadnji prijavi rok je 3. september 2013. Vse informacije najdete na [spletni stani organizatorjev](http://spletni.stani.organizatorjev).

The OXFORD handbook of lifelong learning / edited by Manuel London. - Oxford ; New York : Oxford University Press, cop. 2011. - XIX, 509 str. : ilustr. ; 26 cm. - (Oxford library of psychology)

PANDYA, Rameshwari

Adult education : myths and realities / Rameshwari Pandya, Richa Kapoor. - Delhi : Authorspress, 2010. - VI, 189 str. : ilustr. ; 22 cm

PANGERC Pahernik, Zvonka

Analiza in poročilo o Tednu vseživljenjskega učenja 2012 [Elektronski vir] / [Zvonka Pangerc Pahernik, Ajda Turk]. - El. knjiga. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2012. - Način dostopa (URL): <http://tvu.acs.si/datoteke/Predstavitev/Analiza%20in%20porocilo%20TVU%202012.pdf>

RESEARCHING transitions in lifelong learning / edited by John Field, Jim Gallacher and Robert Ingram. - London ; New York : Routledge, 2009. - x, 230 str. : ilustr. ; 24 cm

RUPERT, Jerca

Koncept vključevanja prostovoljcev v delo svetovalnih središč za izobraževanje odraslih ISIO [Elektronski vir] / pripravili: Jerca Rupert, Tanja Vilič Klenovšek. - El. knjiga. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2012. - Način dostopa (URL): http://arhiv.acs.si/dokumenti/Koncept_vkljucovanja_prostovoljcev_v_delo_svetovalnih_sredisc_ISIO.pdf

SECOND international handbook of lifelong learning / David N. Aspin ... [et al.], editors. - Dordrecht ; New York : Springer, cop. 2012. - 2 zv. (XLIII, 958 str.) : ilustr. ; 25 cm. - (Springer international handbooks of education ; vol. 26)

Peter Monetti (knjiznica@acs.si), ACS

Knjižnica ACS je za obiskovalce odprta

- v sredo in petek od 10. do 12. ure,
- v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure.

Fond knjižnice je uvrščen v COBISS/OPAC kooperativni online bibliografski sistem.

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | Izvršna urednica: Nevenka Kocijančič (T: 01 5842 595, E: nevenka.kocijancic@acs.si) | Odgovorna urednica: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (T: 01 5842 567, E: zvonka.pangerc@acs.si) | Drugi člani uredniškega odbora: mag. Andrej Sotošek, direktor ACS; dr. Tanja Možina, mag. Tanja Vilič Klenovšek in mag. Margerita Zagmajster | Jezikovni pregled: Nevenka Kocijančič | Računalniška postavitev: Nevenka Kocijančič | Korektorja: Peter Monetti, Ajda Turk | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942 | Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novice>.

Izdajo glasila e-Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.